

Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer svarar på remiss om förslag att införa modersmålsundervisning för minoritetsspråk i förskoleklass, Diarienummer N609-0554/22

Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer, representanterna för minoriteten, ser positivt på grundskoleförvaltningens bedömning att det är möjligt att erbjuda barn tillhöriga de nationella minoriteterna modersmålsundervisning även i förskoleklass. Rådet har fyra kommentarer till tjänsteskrivelsen:

- Bedömningen av antal romska barn som kan tänkas vilja ha modersmålsundervisning i förskoleklass utgår ifrån hur många som läser modersmål idag. Då tas inte hänsyn till att många romska föräldrar idag inte ansöker om modersmålsundervisning. Detta har flera orsaker, ibland bristande kunskap om rättigheter eller tillgång till information. Men det finns också ett problem med att det går att söka för olika varieteter av romani chib men inte utifrån de olika undergrupperna som ingår i minoriteten. Det innebär till exempel att svenskromska barn har fått läsa med lärare som tillhör en annan grupp som dels kan vara svåra att förstå och dels till viss del har andra kulturella uttryck. Rätten till modersmål handlar om att stärka barns kultur och identitet vilket då inte till fullo tillgodoses. Ett resultat av detta är att svenskromska familjer inte ansöker om modersmålsundervisning.
- Relaterat till ovan punkt, i tjänsteskrivelsen uppges att det finns modersmåls lärare tillgängliga. Påståendet tar inte hänsyn till att det idag saknas svenskromska modersmåls lärare. Frågan har blivit ett moment 22 då föräldrar inte kan ansöka om modersmål utifrån att de är svenska romer och att språkcentrum då inte heller kan anställa specifikt svenskromska modersmåls lärare. Problemet gäller även resanderomani och finsk romani/kale, dessa finns som alternativ på blanketten men i brist på ansökningar finns inte lärare i dessa varieteter i nuläget.
- Rådets medlemmar uttrycker oro att tillgången till modersmålsundervisning kommer vara beroende av rektors bedömning och därmed riskerar att prioriteras bort av ekonomiska skäl. Rådet vill därför ställa frågan om hur rättigheten ska säkerställas och ifall det finns möjlighet till överklagan.
- Slutligen vill rådets medlemmar lyfta upp behovet att stärka relationen till grupper som känner sig exkluderade och diskriminerade för att möjliggöra att dessa våga ansöka om modersmålsundervisning och då även exponera sin romska identitet. I nuläget när det pågår allvarliga angrepp på romsk kultur i traditionella medier och sociala medier upplever många romer sig särskilt utsatta och det riskerar att minska villigheten att ansöka om modersmålsundervisning. Skolor behöver utforma strategier och metoder för att hantera detta problem och se till att barnen får tillgång till sina rättigheter. De romska brobyggarna kan här fylla en viktig funktion men når inte alla skolor och alla grupper av romska barn.

Minoritetens representanter i Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer